

ФОРМУВАННЯ КРИТЕРІАЛЬНОЇ БАЗИ ВИБОРУ ОПТИМАЛЬНОГО ВАРІАНТУ РОЗПОДІЛУ ТОВАРУ ТОРГОВЕЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ З УРАХУВАННЯМ ЕКОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ

асист. Чортюк Ю.В., студент Скиба О.В.

Основна мета логістичної системи розподілу – доставити товар у потрібне місце і в потрібний час. Тому в цілісній стратегії розподільчої логістики одним з основних завдань є пошук способів і методів найбільш повного задоволення потреб споживачів шляхом ефективної організації транспортно-експедиційного обслуговування.

Узагальнення методів логістичного управління, які розроблені фахівцями з логістики, дозволяє вказати на те, що для організації, регулювання оптимізації процесів, які забезпечують формування і трансформацію логістичних потоків, можуть використовуватися різноманітні форми та методи управлінських впливів, починаючи з простих статистичних способів і експертних оцінок та переходячи до складних автоматизованих методів планування й оптимізації.

Застосування будь-яких методів логістичного управління при формуванні і трансформуванні логістичного потоку як об'єкта управління спрямоване на скорочення невизначеності підприємницької діяльності і доведення її до мінімального рівня, що сприяє підвищенню надійності та ефективності функціонування як окремих структур підрозділів конкретного бізнес-суб'єкта, так і утворюваних ними або за їхньою участю логістичних систем, ланцюгів та логістичних утворень.

Рішення про вибір каналів розподілу — одне з найскладніших і найвідповідальніших рішень фірми. Кожен канал має свої рівні збуту та витрат. Залежно від розмірів, потужності підприємства, різноманітності продукції та інших факторів, товаропровідна мережа може складатися із одного, декількох або багатьох каналів розподілу.

Розв'язання задачі вибору каналів розподілу і створення логістичної концепції побудови моделі транспортного обслуговування споживачів з урахування при цьому екологічних факторів є досить важливим стратегічним рішенням розподільчої логістики. Суть цієї концепції полягає в тому, щоб створити екологічно і економічно ефективний ланцюг доставки товарів з регіонального складу

торговельного підприємства до споживача або підприємства роздрібною торгівлі. Для цього необхідно пов'язати організації, які беруть участь у ланцюзі постачальник (склад) – транспорт – споживач, щоб останнім доставляти продукцію «точно в строк», тобто у певний день, у певній кількості й у певний час і з мінімальним рівнем екодеструктивного впливу на навколишнє природне середовище.

Коли необхідно приймати рішення, враховуючи декілька критеріїв, використовуються методи векторної (багатокритеріальної) оптимізації. Звичайно при виборі найкращого варіанту доставки товару найважливішими параметрами виступають час і вартість, їх співвідношення за різних умов формує суму логістичних витрат, пов'язаних із утриманням і реалізацією продукції. Найкращим вважається варіант, при якому величина логістичних витрат найменша за відповідного значення визначального на даний момент параметру. У випадку, якщо важливість показників має приблизно однакове значення і якщо для жодної із схем доставок не виявилось, що значення витрат нижче, ніж для будь-якої іншої, тоді для вибору схеми доставки товару можна використовувати критерії прийняття рішення в умовах невизначеності – критерії Лапласа, Вальда, Севіджа і Гурвіца.

Зазначені критерії дозволяють прийняти рішення в умовах невизначеності на основі аналізу матриці можливих результатів, в якій аналізуються варіанти розподілу: прямий (доставка товарів напряду роздрібному торговцю), непрямий (використання посередника) і змішаний (одночасне використання прямого і непрямого видів розподілу). Параметрами розподілу товарів при цьому можуть бути визначені: час, економічні витрати (вартість доставки) та повні логістичні витрати торговельного підприємства (вартість доставки з урахуванням витрат на відшкодування збитків від екодеструктивного впливу на довкілля). Елементами матриці виступають значення параметрів при виборі відповідного варіанту розподілу.

Запропонований підхід до вибору оптимального варіанту розподілу товарів може бути використаний при здійсненні еколого-економічної оцінки варіантів розподілу товарів торговельними підприємствами.